

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

Warszawa, 24 maja 2018 roku

ZSS.422.25.2018.SK

Pani
Elżbieta Rafalska
Minister Rodziny, Pracy i Polityki
Społecznej

w związku z projektem¹ rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”, proszę o przyjęcie poniższego stanowiska Rzecznika Praw Dziecka.

Na wstępie chcę wskazać, że niewątpliwie przedmiotowy projekt zakładający wyrównanie szans wśród uczniów w wieku szkolnym poprzez jednorazową pomoc w wysokości 300 zł bez względu na dochód, należy ocenić pozytywnie. Niemniej jednak, analiza poszczególnych unormowań projektu prowadzi do wniosku, że zaproponowane rozwiązania prawne są niepełne.

Niepokój budzi zawężenie programu do rodzin z dzieckiem w wieku szkolnym, a wykluczenie dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym. Należy zauważyć, że w praktyce początek roku szkolnego dla rodzin z dzieckiem w wieku przedszkolnym wiąże się również z dodatkowymi wydatkami, m.in. związanymi z zakupem przyborów, czy materiałów dydaktycznych. Tak skonstruowany projekt zmian nie gwarantuje w pełni realizacji celu jaki stawia sobie Rząd, tj. wspieranie i wzmocnienie polskich rodzin. Dla Rzecznika Praw Dziecka niezrozumiałe jest wykluczenie z Programu dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, a w szczególności dzieci objętych rocznym przygotowaniem przedszkolnym.

¹ z 7 maja 2018 r.

Ponadto wskazać należy, że przepisy §4 ust. 1 i §7 projektowanego rozporządzenia są niejednoznaczne i wykluczają się wzajemnie. §4 ust. 1 stanowi, że *świadczenie dobry start przysługuje rodzicom, opiekunom faktycznym, opiekunom prawnym, rodzinom zastępczym, osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka, dyrektorom placówek opiekuńczo-wychowawczym typu rodzinnego, dyrektorom regionalnym placówek opiekuńczo-terapeutycznych oraz osobom uczącym się*. Wynika z tego jednoznacznie, że świadczenie nie będzie przysługiwało dzieciom przebywającym w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Natomiast w §7 wskazuje się, że *na dziecko umieszczone w pieczy zastępczej świadczenie dobry start przysługuje wyłącznie odpowiednio rodzinom zastępczym, osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka, dyrektorom placówek opiekuńczo-wychowawczych albo regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych*. Niezrozumiałym w ocenie Rzecznika jest zawężanie w §4 ust. 1 podmiotów uprawnionych do świadczenia dobry start tylko do placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego. Ta kwestia powinna zostać jednoznacznie rozstrzygnięta, tak aby nie powodowała wątpliwości przy wypłacie świadczenia przez właściwe organy.

Niepokój Rzecznika Praw Dziecka budzi również wyłączenie z kręgu świadczeniobiorców opiekuna faktycznego dziecka, który nie wystąpił z wnioskiem do sądu opiekuńczego o przysposobienie dziecka (§3 pkt 2). Analiza spraw, wpływających do Biura Rzecznika Praw Dziecka pozwala stwierdzić, że opiekun faktyczny dziecka (często babka, starsze rodzeństwo), który na co dzień zajmuje się dzieckiem nie zawsze chce/może wystąpić do sądu z wnioskiem o przysposobienie (z przyczyn rodzinnych). Zatem krzywdzącym byłoby pozbawienie dziecka, nad którym sprawowana jest opieka faktyczna, wsparcia w postaci ww. świadczenia.

Mając na względzie powyższe, na podstawie art. 10a i art. 11 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. z 2017 r. poz. 922) zwracam się z prośbą o uwzględnienie postulatów Rzecznika Praw Dziecka w toku dalszych prac nad projektem.

Z wyrazami szacunku
Marek Janikowski